Ч. 13. Pocztowa należytość opłacono ryczałtem. Львів, неділя 18 березня 1928. Рік XXX.

Виходить що тижня в неділю.

Адреса редакції і адміністрації: „Свобода“, Львів, Ринок 10, II. пов.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Обєднання.

ПЕРЕДПЛАТА виносить в краю: місячно 80 сот., четвертьрічно 2 зол. 20 сот. В Америці 2 дол. річно. Зміна адреси 50 сотиків. Поодиноке число коштує 20 сот.

Телеф. Редакції: 29-41. Телеф. Друкарні: 29-26.

Виборче жниво в Галичині.

Одним з перших завдань Української Парляментарної Репрезентації буде освітлити з соймової трибуни умовини, в яких відбулися вибори на західно-українських землях. Нечувані речі діялися в Східній Галичині, а ще більше на північно-західних землях. Сьогодня з огляду на цензуру ми примушені відложити друк виборчих надужить.

В Східній Галичині відбувся ґенеральний бій між двома листами: „1“-кою і „18“-кою. Одинка мала до своєї розпорядимости цілий державний апарат. І в східно-галицькому польському таборі не було такого розбиття, що в українському.

Коли польські опозиційні партії тут і там протиставилися „одинці“, так робили це дуже обережно. Зовсім інакше малася справа в українському таборі.

Тут йшла безпощадна боротьба. Всі соціялістичні партії, отже: соціялісти-радикали, оба Сельроби, комуністи, упіпісти на спілку з москвофільськими недобитками і хлібоїдами Даниловича йшли одною лавою проти УНДО. В двобою між „1“-кою і „18“-кою лили воду на млин „1“-ки.

І який вислід? Обєднання, мимо великанського наступу на нього з усіх боків, здобуло в Галичині 20 мандатів, між тим коли всі инші українські партії вийшли з 8 мандатами: 5 радикалів, 1 упіпіст (Західний), 1 сельроб (Вальницький) і 1 безпартійний (Зубрицький).

На розбиттю українських сил скористали поляки: сподівалися найбільше 12 мандатів з Сх. Галичини, а здобули 23. Понад 200 тисяч українських голосів пішло намарно. І це нехай буде відстрашаючим прикладом на майбутнє. Вистане приглянутися статистичним даним з округів: Тернопіль, Золочів, Львів, Станиславів, Самбір, щоби ствердити: в цих округах сам бльок радикалів з Обєднанням дав би 5 українських мандатів більше — (не забуваймо, що боротьба цих двох партій між собою відштовхнула богато виборців від голосування, зглядно кинула їх в обійми аґітаторів других лист!)

Українське Національно-Демократичне Обєднання вийшло з виборчого бою побідно. Мимо напору ворогів з усіх боків, мимо незвичайно скупих матеріяльних засобів здобуло в східно-галицьких округах 20 мандатів.

Розторощені вийшли з виборів хлібоїди Даниловича і хлібоїди з „20“-ки, сельроби (здобули всього 1 мандат!) і врешті упіпісти. Останні не тільки розторощені, а й осмішені. Вони на виборчу акцію видали щонайменше два рази стільки, що Обєднання і радикали на спілку. А вислід? Число голосів, які стягнули на свою листу, невелике, а той одинокий мандат, який перепався Західному, здобув би він куди лекше без партії „праці“ (вправний демаґоґ, від кількох літ приготовляв собі ґрунт до кандидування в Бережанщині!). Голова партії „праці“ — В. Будзиновський здобув в окрузі, від якого довгі роки послував в австрійськім парляменті, ледви 7 тисяч голосів!

Вибори наглядно виявили силу Обєднання. А одночасно: виборчий вислід ярким доказом, що українське населення Східної Галичини в подавляючій більшости твердо стоїть біля жовто-блакитного прапору українського націоналізму.

Вислід соймових виборів на північно-західних українських землях.

Підчас попередніх виборів до сойму (1922 р.) північно-західні українські землі всі свої голоси кинули на листу бльоку непольських народів. І тоді ця листа здобула тут 24 мандати з округів. З Волині, Холмщини і Підляша не вийшов ні один посол-поляк. Підчас теперішних виборів не було одноцілого фронту, кожна партія йшла тут до виборів з окремою листою. І що вийшло? Всі українські партії на купу здобули з округів всього 11 мандатів; а 13 припало полякам. Правда: на Ковельщині уневажнено листу ч. „18“ і там таким чином всі мандати (5) захопила „1“-ка. Правда, „одинкарі“ дали собі на Волині „духа“ ще більше, ніж в Галичині. Та головною причиною програної на Волині: недостача одноцілого національного фронту і міжпартійна гризня, яка там розпаношилася від кількох літ. Це використали „одинкарі“. Чільніщі українські діячі опинилися в тюрмах, а здезорієнтовані, залякані, знеохочені маси не зуміли без проводу видержати натиску власть імущих, не зуміли дати собі раду з тисячними надужиттями.

Насувається порівнання: Галичина в шістьдесятих роках вислала до галицького сойму понад пів сотні українських послів. В кілька літ пізніще, коли серед нечисленної тоді галицької інтеліґенції розпочалася гризня між москвофілами і народовцями, українське представництво стопніло до кількох послів.

Політичну орґанізацію на північно-західних землях треба оперти на тривкій основі. Треба вхопити в орґанізовані рами життя економічне і культурно-освітне. До цеї праці треба запрягти всі освічені одиниці (їх там так мало!)

Траґічною помилкою першої Парляментарної Репрезентації цих земель було те, що вона замісць взятися перш за все до праці біля основ (орґанізування села в економічних і культурно-освітних установах), вилонила з себе цілу низку „партій“, які свою діяльність обмежили до паплюження своїх дійсних чи уроєних противників з других українських політичних уґруповань.

Перед Українським Національно-Демократичним Обєднанням стоїть тепер тяжке завдання: уздоровити відносини на Волині і втягнути її в орґанізовані рами галицьких установ. До цеї теми повернемо в черговому числі.

Українські соймові посли.

I. ПОСЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО - ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ.

Виборчий округ 48 (Перемишль): 1. **Д-р Володимир Загайкевич,** адвокат з Перемишля.

Виборчий округ 49 (Самбір): 2.**Тершаковець Гринь,** селянин зі с. Якимчиць пов. Рудки; 3. **Д-р Біляк Степан,** адвокат у Городку Яґайлонськім.

Виборчий округ 51 (Львів-Сокаль): 4. **Ліщинський Іван,** бувший шкільний інспектор у Львові; 5. **Кохан Володимир,** селянин зі с. Тудорковичі, пов. Сокаль. (Став послом наслідком резиґнації вибраного на першім місци д-ра Дмитра Левицького, що одержав посольський мандат з державної листи).

Виборчий округ 52 (Стрий-Калуш): 6. **д-р Куровець Іван,** лікар і директор „Народньої Лічниці“ у Львові; 7. **Луцький Остап,** директор Повіт. Союзу Кооператив у Стрию; 8. **Великанович Дмитро,** управитель школи в Конколювці, пов. Ряшів; 9. **Д-р Блажкевич Іван,** адвокат у Дрогобичі; (заступник: Максимович Антін, урядник нафтового підприємства „Ліманова“ в Бориславі).

Виборчий округ 53 (Станиславів): 10. **Михайло Галущинський,** голова „Просвіти“ у Львові; 11. **Паліїв Дмитро,** редактор „Нового Часу“ у Львові; (заступник о. Ганушевський Михайло, парох с. Угорники, пов. Станиславів).

Виборчий округ 54 (Тернопіль): 12. **о. Леонтій Куницький,** пралат у Львові; 13. **д-р Степан Баран,** адвокат у Тернополі; 14. **Заваликут Іван,** канд. адвокатури в Копичинцях; 15. **Кунько Андрій,** господар зі с. Чернилів, пов. Тернопіль. (Пятий мандат „обкраяла“ окружна комісія).

Виборчий округ 55 Золочів): 16. **Целевич Володимир,** ґенеральний секретар УНДО у Львові; 17. **Вислоцький Олександер,** господар зі с. Лешнів, пов. Броди; 18. **о. д-р Пелліх Володимир,** гр.-кат. парох Радехова; 19. **Кузик Степан,** адв. кандидат з Рогатина.

На Волині здобула листа ч. 18 у луцькому виборчому окрузі (ч. 57) один мандат. Дістав його **п. Серветник.**

З державної листи здобуло Українське Національно - Демократичне Обєднання чотири мандати. Припали вони: 20. **д-рови Дмитрови Левицькому,** голові УНДО; 21. **Хруцькому Сергієви,** б. послови; 22. **Мілені Рудницькій-Лисяк,** учительці учит. семинарії у Львові; 23. **Михайлови Струтинському,** редакторови у Львові.

II. ПОСЛИ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНО-РАДИК. ПАРТІЇ.

Виб. округ 49 (Самбір): 1. **Микола Роґуцький,** селянин у Купновичах, пов. Рудки.

Виб. округ 53 (Станиславів): 2. **д-р Лев Бачинський,** адвокат у Станиславові; 3. **Петро Шекерик-Доників,** селянин у Жабю; 4. **Клим Стефанів,** міщанин у Коломиї; (заст. Темницький Володимир, урядник Каси Хорих у Львові).

Виб. округ 54 (Тернопіль): 5. **Д-р Ладика Дмитро,** адвокат. кандидат у Тернополі.

Виб. округ 58 (Кремянець): 6. Семен **Жук,** просвітний інструктор у Кремянці.

З листи ч. 22 вийшли крім того в **перемиському** виб. окрузі ч. 48 проф. **Зубрицький Володимир,** безпартійний і в **Луцькому** (57) виб. окрузі **Власовський Іван,** учитель ґімн., теж безпартійний.

З державної листи соціялісти-радикали здобули один мандат, який припав **д-рови Л. Бачинському.** Його заступником є д-р **Осип Когут,** адвокат у Богородчанах.

III. ПОСОЛ ІЗ СЕЛЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

З державної листи ч. 18 на Холмщині став послом **Павло Васильчук,** бувший соймовий посол і голова „Селянського Союзу“.

IV. ПОСЛИ УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ.

Виб. округ 51 (Львів): 1. **Вальницький Кирило,** редактор „Сель-Робу“ у Львові (Сель-Роб-Лівиця).

Виб. округ 57 (Луцьк): 2. **Козицький Сергій,** б. посол; 3. **Волинець Степан,** приватний учитель у Львові (оба зі Сель-Робу-Правиці).

Виб. одруг 57 (Кремянець): 4. **Чучмай Максим,** б. посол (Сель-Роб-Правиця).

Виб. округ 59 (Береcть): 5. **Грецький Іван** з пов. Косів; 6. **Хам Микола,** студент у Львові; 7. **Тобіс Францішек** з Берестя — всі зі Сель-Робу-Лівиці.

Українська Партія Праці здобула в окр. 55 (Золочів-Бережани) один мандат, який припав **д-рови Мих. Західному,** адвокатови в Бережанах.

Як голосували до сойму?

Для кращого зрозуміння виборчих вислідів, подаємо ще раз назви поодиноких лист, на які голосували ріжні партії при соймових виборах: 1. Урядова листа. 2. Польська соціялістична партія. 3. Людова партія „Визволєнє“. 4. Жидівська партія „Бунд“. 5. Жидівська партія „Поалей-Сіон“. 6. УНС (хлібоїди). 7. Польська народова партія робітнича. 8. Сельроб правиця. 10. Польська хлопська партія. 11. Польські монархісти. 12. Польські радикали. 13. Комуністи. 14. Людова партія Стапінського. 15. Католицько-людова партія. 16. Польська соціялістична лівиця. 17. Жидівські націоналісти (сіоністи). **18. Укр. Нац. Дем. Обєднання.** 19. Сельроб лівиця. 20. Московські націоналісти. 22. Українські соціялісти-радикали. 24. Католицько - народовий бльок (вшехполяки). 25. Польський католицький бльок (Пяст і клерикали). 26. Українська партія праці. 33. Жидівський виборчий бльок. 36. Льокальні лісти.

Округ 48.

ОКРУГ 48 (ПЕРЕМИШЛЬ).

Управнених до голосування 257.658, голосувало 207.849, уневажнено 567 гол. Одержали: 1-ка 38.407, 2-ка 18.710, 3-ка 3.123, 4-ка 322, 6-ка 217, 8-ка 607, 10-ка 23.037, 13-ка 38, 14-ка 27.780, 17-ка 14.148, **18-ка 22.924,** 19-ка 9.003, 20-ка 13.040, 22-ка

30.647, **24-ка** 14.826, 26-ка 12, 33-ка 2.166, 36-ка 307, 37-ка 1004, 1-ка 2 манд. (ЯК. Бойко, Ап. Ґарліцький), 10-ка 1 мандат Ян Павловський), 14-ка 1 манд. (Ян Сталінський), **18-ка 1 манд. (д-р В. Загайкевич)**, 22-ка 1 мандат (Вол. Зубрицький.

Округ 49.

ОКРУГ 49 (САМБІР).

Управнених до голосування 245.139, голосувало 179.952, уневажнено голосів 834. На поодинокі листи впало: 1-ка 47.448 голосів, 2-ка 7.948, 3-ка 440, 4-ка 34, 6-ка 1.056, 8-ка 9427, 10-ка 5.383, 14-ка 877, 17-ка 10.907, **18-ка 46.306**, 19-ка 5.105, 20-ка 6.260, 22-ка 17.523, 26-ка 4.467, 23-ка 1.283, 36-ка 15.488 голосів. **Розділ мандатів: Листа ч. 1 — 3 мандати (Бойко, Брила, Бурда), листа ч. 18 — 2 м. (Гриць Тершаковець, д-р Ст. Біляк),листа ч. 22 — 1 м. (Микола Роґуцький).**

ПОВІТ ГОРОДОК-ЯГАЙЛОНСЬКИЙ.

Листа ч. 1-ка — 6.500 голосів, 2-ка 1.500, 17-ка 1.400, *18-ка* 11.140, 26-ка 1.200, 36-ка 1.500, 8-ка 1.300. Городок — місто на листу ч. 18 — 1.080 голосів.

СУДОВИЙ ПОВІТ КОМАРНО.

Листа ч. 1-ка — 1.779 голосів, 8-ка 3.200, 17-ка 989, *18-ка* 2.759, 20-ка 700 (кругло), 22-ка 1.039, 36-ка 3,500.

ПОВІТ МОСТИСЬКА.

Листа ч. 1-ка — 7.800, 8-ка 1.200, *18-ка* 11.400, 22-ка 2.400, 26-ка 1.000.

Округ 50.

ОКРУГ 50 (ЛЬВІВ-МІСТО).

Управнених до голосування 159.016, віддано голосів 97.197, уневажнено 269. На поодинокі листи впало: 1-ка — 24.715, 2-ка 12.993, 4-ка 2.188, 5-ка 690, 13-ка 3.592, 17-ка 28.411, *18-ка 9.617*, 24-ка 13.829, 33-ка 787, 36-ка 106. 1-ка дістала один мандат (мініcтер Квятковський), 17-ка два мандати (др Леон Райх і д-р Моріц Лезер), 24-ка один мандат (д-р Ян Перацький).

Округ 51.

Управнених до голосування 329.378, голосувало 215.573, уневажнено голосів 875, віддано важних голосів 244.698. На поодинокі листи впало: 1-ка 58.728, 2-ка 9.908, 4-ка 807, 5-ка 439, 6-ка 1.387, 8-ка 6.040, 10-ка 11.888, 14-ка 2.546, 17-ка 11.723, *18-ка* 76.553, 19-ка 23.779, 20-ка 11.693, 22ка 14.140 24-ка 8.796, 26-ка 4.902, 33-ка 400, 36-ка 329. Розділеня мандатів, *Листа ч. 18 — 3 мандати (Іван Ліщинський, Фердинанд Лянг Володимир Кохан)*, листа ч. 1.— 3 мандати (Здзіслав Стронський, Тадеуш Потворовський, Андр. Зуховський), листа ч. 19 — 1 мандат (Кирило Вальницький).

ПОВІТ ЖОВКВА.

На поодинокі листи впало: 1-ка 7.164 голосів, 2-ка 566, 5-ка 388, 6-ка 863, 8-ка 584, 10-ка 1039, 14-ка 32, 17-ка 1.649, *18-ка* 8.019, 19-ка 9.255, 20-ка 3.382, 22-ка 28, 24-ка 828, 26-ка 2.573, 33-ка 68 голосів.

ПОВІТ СОКАЛЬ.

На поодинокі листи впало: 1-ка 9.703 голосів, 2-ка 1.163, 4-ка 409, 8-ка 255, 10-ка 450, 14-ка 45, 17-ка 2.483, **18-ка 22.526**, 19-ка 1.413, 20-ка 1.728, 22-ка 3.607, 24-ка 2.484, 26-ка 55, 33-ка 109 голосів.

ПОВІТ РАВА-РУСЬКА.

На поодинокі листи впало: 1-ка 7.082, 2-ка 1.078, 4-ка 180, 6-ка 66, 8-ка 3.529, 10-ка 1.423, 14-ка 234, 17-ка 2.373, *18-ка* 13.452, 19-ка 5.545, 20-ка 4.162, 22-ка 33, 24-ка 612, 26-ка 59, 30-ка 1, 33-ка 144 голосів. Управнених до голосування: Поляків 9.284, українців 39.822, жидів 7.336, німців 526, разом 56.968. Голосувало 40.182.

ПОВІТ ЛЮБАЧІВ.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 11.588, 2-ка 86, 4-ка 89, 5-ка 33, 6-ка 566, 8-ка 608, 10-ка 2.672, 14-ка 1.830, 17-ка 2.045, *18-ка* 9.287, 19-ка 2.953, 20-ка 49, 22-ка 15, 24-ка 780, 26-ка 1.185, 33-ка 63.

Округ 52.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

Управнених до голосування 308.726, голосувало 239.218, уневажнено 6.875.

На поодинокі листи впало: 1-ка 70.192, 2-ка 18.869, 4-ка 306, 5-ка 418, 6-ка 161, 8-ка 3.067, 17-ка 24.627, *18-ка* 100.437, 20-ка 7.756, 22-ка 5.834, 33-ка 676 голосів.

Розділ мандатів: Листа ч. 18 — 4 мандати: (д-р Іван Куровець, Остап Луцький, Дмитро Великанович і др Іван Блажкевич), листа ч. 1 — 2 мандати (д-р Б. Война Войцеховський і Віктор Височанський).

ПОВІТ СТРИЙ.

Управнених до голосування: 41.278, голосувало 35.180, уневажнено 569.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 6.360, 2-ка 2.973, 4-ка 170, 5-ка 262, 6-ка 10, 8-ка 1.008, 17-ка 560, *18-ка* 18.773, 20-ка 70. 22-ка 93, 33-ка 255.

ПОВІТ СКОЛЄ.

Управнених до голосування 26.138, голосувало 20.800, уневажнено 33.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 8.198, 2-ка 805, 5-ка 80, 6-ка 25, 8-ка 715, 17-ка 1.509, *18-ка* 9.044, 20-ка 129, 22-ка 255, 33-ка 7.

ПОВІТ ДОЛИНА.

Управнених до голосування 58.653, голосувало 43.981, уневажнено 237 голосів.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 14.122, 2-ка 2.160, 5-ка 43, 6-ка 2, 8-ка 203, 17-ка 4.138, *18-ка* 22.385, 20-ка 509, 22-ка 120, 33-ка 12.

ПОВІТ КАЛУШ.

Управнених голосів 48.013, голосувало 37.940, уневажнено 97.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 7.519, 2-ка 1.211, 5-ка 14, 6-ка 113, 8-ка 1.099, 17-ка 1.345, *18-ка* 19.526, 20-ка 1.804, 22-ка 4.587, 33-ка 24.

ПОВІТ ДРОГОБИЧ.

Управнених до голосування 95.512, голосувало 69.052, уневажнено 5.622 голосів.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 16.924, 2-ка 11.101, 4-ка 134, 5-ка 18, 8-ка 27, 17-ка 10.315, *18-ка* 22.223, 20-ка 1.680, 22-ка 737, 33-ка 255.

ПОВІТ ТУРКА.

Управнених до голосування 39.132, голосувало 30.800, уневажнено 33 голосів.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 17.069, 2-ка 619, 6-ка 5, 8-ка 15, 17-ка 2.110, 18-ка 8.476, 20-ка 3.564, 22-ка 42, 33-ка 46.

Округ 53.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ)

Управнених до голосування 421. 319, голосувало 309.765, уневажнено голосів 584.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 97.144, 2-ка 12.893, 4-ка 1.437, 5-ка 539, 6-ка 3.987, 8-ка 17.819, 17-ка 25.349, *18-ка* 53.596, 19-ка 12.627,20-ка 2.755, 22-ка 74.463, 24-ка 3.382, 26-ка 654, 33-ка 2.932, 36-ка 175, 37-ка 13. Розділ мандатів: Листа ч. 1 — 3 мандати (ґенерал Роман Ґурецький, Генр. Мяновський, д-р Тад. Зайдлер, Валеріян Недзьвецький), листа ч. 22 — 3 мандати (д-р Лев Бачинський, Петро Шекерик-Доників і Клим Стефанів), листа ч. 18 — 2 мандати (Михайло Галущинський, Дмитро Паліїв), листа ч. 17 — 1 мандат (д-р Розмарін).

ПОВІТ НАДВІРНА.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 5.597, 8-ка 1.668, 17-ка 3.378, *18-ка* 7.152, 19-ка 226, 22-ка 8.375.

Округ 54.

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

Управнених до голосування 469.991, голосувало 379.901, уневажнено 2.248, віддано важних голосів 377.643.

На поодинокі листи голосувало: 1-ка 108.579, 2-ка 3.458, 4-ка 206, 6-ка 1.276, 8-ка 1.076, 10-ка 16.974, 17-ка 31.133, *18-ка* 133.910, 19-ка 4.782, 20-ка 1.498, 22-ка 42.845, 26-ка 7.168, 36-ка 477, 37-ка 133, 38-ка 23, 39-ка 4.105. Розділ мандат.: Листа ч. 1 — 4 манд. (Якяб Бойко, Ксавери Ярузельський, Владислав Косидарський і Юзеф Санойца; листа ч. 18 — 4 мандати (о. Леонтій Куницький, д-р Степан Баран, Іван Заваликут, Андрій Кунько); листа ч. 22 — 1 мандат (д-р Дмитро Ладика), листа ч. 17 — 1 мандат (Герш Геллер).

Округ 55.

ОКРУГ 55 (Золочів).

Управнених до голосування 452.967, голосувало 342.111, уневажнених голосів 2.195, важних голосів 339.916.

На поодинокі листи упало голосів: 1-ка 76.434, 2-ка 3.316, 4-ка 126, 6-ка 803, 8-ка 10.280, 10-ка 9.584, 14-ка 1.572, 17-ка 23.812, **18-ка 99.842**, 19-ка 19.441, 20-ка 21.345, 22-ка 23.055, 24-ка 17.043, 26-ка 27.716, 33-ка 2. 893, 36-ка 179, 39-ка 1.120, 40-ка 3.050, Розділення мандатів: Листа ч. 18 — 4 мандати (Волод. Целевич, о. др Волод. Пелліх, Олександер Вислоцький, Ст. Кузик). Листа ч. 1 — 3 мандати (Якуб Бойко, Влад. Войтовіч, Конст. Дзєдушицький). Листа ч. 26 — 1 мандат (др Мих. Західний). Листа ч. 17 — 1 мандат (д-р Леон Райх).

ПОВІТ ЗОЛОЧІВ.

Управнених до голосування 58.662, голосувало 42.662, уневажнено 83, важних голосів 42.579.

На поодинокі листи голосували: 1-ка 10.385, 2-ка 137, 4-ка 79, 6-ка 139, 8-ка 3.685, 10-ка 1.222, 14-ка 12, 17-ка 3.358, **18-ка 15.401**, 19-ка 306, 20-ка 3.450, 22-ка 92, 24-ка 2.624, 26-ка 690, 33-ка 906, 40-ка 98 голосів.

ПОВІТ ЗБОРІВ.

Управнених до голосування 40.623, голосувало 29.858, уневажнено 33, важних голосів 29.829.

На поодинокі листи голосували: 1-ка 5.727, 2-ка 20, 4-ка 1, 6-ка 154, 8-ка 368, 10-ка 1.308, 14-ка 35, 17-ка 1.607, **18-ка 7.248**, 19-ка 1.300, 20-ка 2.431, 22-ка 3.584, 24-ка 2.968, 26-ка 655, 33-ка 215, 36-ка 1, 39-ка 1.110, 40-ка 1.431.

ПОВІТ БРОДИ.

Управнених до голосування 48.085, голосувало 28.937, уневажнених 64, важних голосів 28.873.

На поодинокі листи впало голосів: 1-ка 6.398, 2-ка 156, 6-ка 312, 8-ка 423, 10-ка 247, 14-ка 95, 17-ка 2.793, **18-ка 8.477**, 19-ка 4.299, 20-ка 2.940, 22-ка 4, 24-ка 1.153, 33-ка 422, 36-ка 176, 40 ка 978.

ПОВІТ РАДЕХІВ.

Управнених до голосування 35.095, голосувало 28.284, уневажнено голосів 58, важних голосів 28.226.

На поодинокі листи впало голосів: 1-ка 7.898, 2-ка 11, 6-ка 1, 8-ка 401, 10-ка 653, 14-ка 104, 17-ка 2.109, **18-ка 12.682**, 19-ка 1.280, 20-ка 2.349, 24-ка 384, 26-ка 56, 33-ка 38, 36-ка 2, 40-ка 168.

ПОВІТ КАМІНКА-СТРУМІЛОВА

Управнених до голосування 38.806, голосувало 28.248, уневажнених 34, важних голосів 28.214.

На поодинокі листи впало голосів: 1-ка 7.239, 2-ка 383, 4-ка 2, 6-ка 37, 8-ка 506, 10-ка 1.778, 14-ка 318, 17-ка 1.907, **18-ка 8.272**, 19-ка 836, 20-ка 3.512, 22-ка 88, 24-ка 2.529, 26-ка 635, 38-ка 128, 40-ка 34.

ПОВІТ ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Управнених до голосування 41.515, голосувало 31.176, уневажнено 36, важних голосів 31.140. На поодинокі листи голосувало: 1-ка 4.989, 2-ка 356, 4-ка 2, 6-ка 70, 8-ка 374, 10-ка 1.903, 14-ка 265, 17-ка 2.147, *18-ка 9.416*, 19-ка 805, 20-ка 2.366, 22-ка 135, 24-ка 2.978, 26-ка 4.792, 33-ка 498, 40-ка 44.

ПОВІТ БЕРЕЖАНИ.

Управнених до голосування 48.539, голосувало 36.349, уневажнено голосів 54, важних голосів 36.295. На поодинокі листи голосувало: 1-ка 9.660, 2-ка 125, 6-ка 20, 8-ка 660, 10-ка 548, 14-ка 85, 17-ка 2.574, *18-ка 7.040*, 19-ка 46, 20-ка 319, 22-ка 810, 24-ка 1.828, 26-ка 12.326, 33-ка 253, 39-ка 1 40-ка 2.

ПОВІТ РОГАТИН.

Управнених до голосування 60.897, голосувало 48.338, уневажнено 62, важних голосів 48.276. На поодинокі листи голосувало: 1-ка 10.400, 2-ка 404, 4-ка 42, 6-ка 8, 8-ка 1.984, 10-ка 517, 14-ка 108, 17-ка 3.146, **18-ка 9.292**, 19-ка 2.488, 20-ка 1.533, 22-ка 15.873, 24-ка 527, 26-ка 1.451, 33-ка 208, 40-ка 295.

ПОВІТ БІБРКА.

Управнених до голосування 45.793, голосувало 36.120, уневажнено 44, важних голосів 36.076. На поодинокі листи голосувало: 1-ка 6.767, 2-ка 1.528, 6-ка 9, 8-ка 1.330, 10-ка 1.084, 14-ка 518, 17-ка 2.281,**18-ка 4.725**, 19-ка 5.415, 20-ка 295, 22-ка 1.980, 24-ка 1.024, 26-ка 6.967, 33-ка 153.

ПОВІТ ЖИДАЧІВ.

Управнених до голосування 40.625, голосувало 32.139, уневажнених голосів 32, важних голосів 32.107. На поодинокі листи голосувало: 1-ка 7.671, 2-ка 179, 6-ка 53, 8-ка 459, 10-ка 326, 14-ка 32, 17-ка 1.895, *18-ка 14.589*, 19-ка 2.963, 20-ка 2.150, 22-ка 539, 24-ка 1.028, 26-ка 144, 33-ка 62.

Вибори до сенату.

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 200.499 гол., 2-ка 34.574, 10-ка (Бриль) 68.170, 14-ка (Сел. союз Слівінського) 18.740, 17-ка 66.553, **18-ка 138.518**, 22-ка 23.293, 24-ка 40.875, 37 (Сель-Роблівиця) 25.760, 39-ка 25.051. 1-ка 4 мандати (проф. Закшевський, Туліє, Домбський, Новак), 10-ка 1 манд. (Плюта), 17-ка 1 манд. (Шрайбер), **18-ка 3 манд. (Д-р Троян Корн., Кисілевська Ол., Татомир Юл.).**

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 169.689 гол., 2-ка 8.593, **18-ка 103.178**, 22-ка 62.227, 1-ка 2 манд. (д-р Шарський, кс. Мануґевич), **18-ка 1 манд. (ґен. Тарнавський Мир.** — далі йдуть на лісті Черкавський Ол., д-р Марітчак Ол.) 22-ка 1 манд. (д-р Макух).

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

1-ка 183.644, 2-ка 984, 6-ка 126, 8-ка 1517, 10-ка (Бриль) 5.334, 17-ка 34.692, **18-ка 153.104**, 19-ка 3.761, 20-ка 8.194, 22-ка 31.758, 39-ка (НД) 8.850. — 1-ка 2 манд. (д-р Макаревич, Аґ. Ґолуховський), **18-ка 3 манд. (д-р Горбачевський Ант., Кузьмин Мик., Бараник Вас.).**

З державної сенаторської листи припало українцям **два мандати (Вол. Децикевич, Мих. Галущинський).**

ВОЛИНЬ.

1-ка 160.500 гол 4 мандати, 8-ка 44.459 гол. 1 мандат. **18-ка 33.589**, 20-ка 1793, 22-ка 30.608.

ПОЛІССЯ.

1-ка 103.871 гол. (3 манд.), 2-ка 7.241, 8-ка 12.226, **18-ка 14.431**, 20-ка 4.958, 24-ка 920, 33-ка 296, 41-ка 586.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСЛІД

1-ка 39 окр. манд. і 9 держ. раз. 48, 2-ка (ППС) 8 і 2 раз. 10, 3-ка (Визв.) 6 і 1 раз. 7, 7-ка (НПР) 2 манд., 8-ка (Сель-Роб пр.) 1 манд., 10-ка (СТР. Хл.) 3 манд., 17-ка 1 манд. (льв. воєв.), 18-ка (Бльок непольських народів) 17 і 4 раз. 21 манд., 22-ка (соц.-рад.) 1 манд., 24-ка (НД) 8 і 1 раз. 9 манд., 25-ка (ХД і Пяст) 5 і 1 раз. 6 манд., ліста Корфантого 1 манд.

Протижидівські погроми у Львові.

Пімста за вибір двох послів жидів.

Вибір двох жидівських послів у Львові викликав страшенне обурення серед вшехпольської частини польського громадянства. Доказом цього протижидівські авантури, які виробляли польські студенти висших і середних шкіл. Вони товклися кілька днів по місті, били жидів, товкли жидівські шиби і нищили шинки та склепи, співаючи „Не дамы земі, сконд наш руд“. Помагали їм радо польські соціялісти, злі також на жидів за те, що зі Львова не вийшов послом їх кандидат.

Приходило до частих бійок і сутичок з поліцією, що арештувала кількасот демонстрантів. Авантури припинились щойно тоді, як польська влада загрозила проголошенням виїмкового стану з наглими судами у Львові.

Безправства при виборах.

Виборчі штучки в Угнівщині. Кацапська язва.

Вибори в Угнівщині випали для листи ч. 18 дуже корисно, не зважаючи на численні утруднення і надужиття, які ділялись при комісіях. Предсідниками обводових комісій були переважно дідичі і екомони місцевих дворів. Селяне йшли до виборів лавою, не бракло ні старців ні хорих. Десятники по селах старалися для бідних про чоботи і кожухи і навіть про підводи для хорих. Голосуючі на листу ч. 1 мали всюди першенство, їх перших допускали до голосування, а також впускали їх бічними дверми до виборчих льокалів. Були це переважно жиди або польські кольоністи. Наші селяне терпеливо ждали від рана до вечера і переважно аж вечером віддали свої голоси.

В самім місточку Угнові голосування протягнулося до 1-ої год. по півночі. Поліція і заступник старости Моліцкі особисто „урядували“ при вході до виборчого льокалю. Справді треба було великої самопосвяти, щоби дочекатися своєї черги. Через це відпало кількасот голосів.

Найбільші надужиття ділялися в Хлівчанах. Село велике — понад 2.000 виборців. Предсідником комісії був дідич Лемковскі, один з перших „направяків“ в повіті. Він вже заздалегідь відгрожувався, що не допустить до побіди 18-ки. До урядування явився доперва о год. 10-ій а буцімто забувши куверти, чекав на них ще годину. Наперед пускав мазурів-кольоністів, а українців не допускав і проволікав вибори в той спосіб, що запитував виборців, кілько має дітей, жартував, розмовляв, так що на годину віддавало голос кількох виборців. Снідання з горівкою, папіросами і чеколядами, які п. предсідник привіз для цілої комісії, рівнож забрало багато часу. О год. 9-ій вечером предсідник замкнув голосування. Багато ще виборців ждало в сінях і в сусідній великій кімнаті. Вони почали протестувати, бо ждали там від рана, однак комендант поліції порозганяв їх, а навіть деяких арештував, як Хомина, Андрія Гладюка і інших. З цеї причини вислід виборів випав так, що жидівсько-польських голосів на 1-ку було 60, 10-ка — 24, а 18-ка — коло 500. Решта коло 1500 пропало.

Другим ворогом 18-ки в нашім окрузі була кацапська язва. На два тижні перед виборами віцемаршалок „атец“ Скоморович, парох Диниск і обох Новосілок розпочав разом зі своїми прихвостнями інтензивну діяльність своєї кацапської партії. З проповілниці в церкві і на вічах почав в демаґоґічний спосіб,стилем часопису „Земля і Воля“, поборювати УНДО, говорячи про „море крови“, яке з него виточили ундисти в Талергофі. Наслідком цього було, що села Диниска, Новосілки кард. і Піддубці віддали голоси на листу ч. 8.

Партія УНС в Угнівщині перейшла справді „одноголосно“. Одержала вона один голос і то лише в Угнові, мабуть голос самого таки місцевого представника цеї „партії“, бо як з того видно, не голосував на нього навіть його тесть, ані найблища рідня в його ріднім селі.

Куверти з готовими картками.

В Холоєві, пов. Радехів, в обводовій комісії ч. 5 подали коло 200 куверт, в яких була вже карточка з ч. 1. Селяне виймали ті карточки і дерли, а вкладали ч. 18.

Надужиття в Коломийщині.

В селі Островець чоловіки віддавали голоси за своїх жінок. Знайшлося 48 голосів більше, як було управнених до голосовання (віддано їх на 1-ку). Забракло куверт (війт не приніс). Вичеркнено кількох виборців, хоч вони ще не голосували. За них віддано голоси на 1-ку. Підчас голосовання в виборчім льокалі було досить людей, самі приклонники 1-ки. Пили горівку разом з самою виборчою комісією.

З повіту взивано до Коломиї всіх інвалідів і примушувано голосувати на 1-ку.

Арештування на Волині.

Майже всі кандидати на послів листи ч. 18 в луцькім окрузі арештовані. Арештовані Серветник, Дроздовський, Ротфельд.

Майже всі мужі довіря по селах виарештовані.

В Костополі брат кандидата на посла Олекса Серветник віз виборчі картки ч. 18. Його арештовано, сконфісковано картки і посаджено на 12 днів до арешту

Кождого, хто виступив проти 1-ки, сейчас арештовано.

Вийтівські подвиги.

В селі Оріховець, пов. Скалат, війт Іван Яворський, при помочи інших хрунів перемінював у сінех виборочого льокалю картки голосуючим. Коли про це повідомлено команданта поліції, він наших вигнав а хрунів оставив у сінех. Наш муж довіря зробив витяг з листи, хто ще не голосував і передав виборчому комітетови в читальні, щоб розслідив справу, однак війт взяв собі до помочи поліціянта і розігнав комітет.

Надужиття в Дубенщині.

В повіті Дубно при кождій обводовій комісії стояли мужі довіря 1-ки, казали голосуючим показувати свою картку і втискали їм картки з 1-кою. Завертали дуже багато виборців, коли вони назвали своє імя по українськи, як Грицько, Параска і т. п., а не Ґжеґож, Пракседа, як було на виборчій листі. Так само завертали дуже багато людей, які, як звичайно селяне, не знали точно, скілько мають літ. Через те не голосувала майже половина виборців, а однак при кінцевім обрахунку показалося, що майже всі управнені до голосування віддали голос і то на 1-ку.

Як „побідила“ 1-ка?

З Волині пишуть: Ждали ми того 4. березня, як не знати чого, бо кождий свідомий українець хотів віддати свій голос на листу Обєднання ч. 18. Не слухали ніяких аґітаторів, що дурили людей ріжними обіцянками, але кождий держав свій нумер 18, щоб кинути його до виборчої урни. Та не так склалося, як бажалося. Наш обвід село Хорупання, млинівської волости, пов. Дубно, а голосували люде також з Головчич, Гайків, Аршичина і Матина. Явилось 1508 громадян, що мали право голосувати, а віддало голос 1218. І через що воно так вийшло? А от через що. Коло школи і в школі, де відбувалось голосування, вешталася поліція, явна і тайна, і волосний писар і всі намовляли людей голосувати на одинку, запихаючи їм до рук нумерки. Але селяни мали свою думку, бо добре ще тямлять карні відділи, що ходили 1921 р. по селах і мучили невинний нарід. А коло скриньки чи пак виборчої урни сиділи і стояли самі поляки. І як тільки прийде до скриньки яка баба, то їй не дають вложити нумерка в куверту, а вирвуть з рук і свою вложать, розуміється — одинку! А котра відважніша таки встромить свій нумерок в куверту, то зараз вирвуть їй з рук, зімнуть і в кишеню сховають, а зате свою одинку вкинуть. Хтож запротестує проти цього безправства, то зараз його за двері випхають. А до того багато людей, побачивши, що не по закону робиться, пішли до дому. І через те так мало вийшло наших голосів. Одинка дістала 511, ч. 8 — 406, ч. 18— 271, а ч. 20 - 28. Багато наших голосів пропало. Головою комісії був пан Мельніков, ніби якийсь українець, але на всі виборчі безправства був сліпий і глухий. От така то правда на нашому світі!

З президії Укр. Нац. Дем. Обєднання.

Комунікат.

Згідно з виборчою ординацією кождий виборець має право протягом 14 днів від дня оголошення висліду виборів, то є до дня 20. березня ц. р. зголосити протест проти вибору поодиноких послів або проти виборів взагалі. Такі протести складаються на руки предсідника Окружної Виборчої Комісії, який їх оголошує в „Моніторі польськім“, а протягом дальших 14 ти днів можна зголошувати заміти проти внесених протестів. Про важність виборів рішає Найвищий Суд.

Як були переведені вибори на наших землях, це всім відоме. Українські виборці повинні як найчисленнійше проти такого переведення виборів запротестувати. Про внесені протести слід повідомляти Головний Секретаріят Обєднання, щоби на найблище засідання сойму могла бути приготована інтерпеляція щодо переведених виборів.

ЗА ПРЕЗИДІЮ:

Д-р Дмитро Левицький, голова. Др Любомир Макарушка в заст. головного секретатара.

Арештування на Волині.

7. березня ц. р. арештовано члена УНДО, Федоровича на ст. Рудня Почаївська відібрано у нього аґітаційну літературу до сенату з ч. 18.

Дня 9. березня ц. р. в ночі арештовано також члена УНДО Волошина з ст. Рачина, Дубно повіт, у хвилині, коли він тільки повернув з арешту з м. Дубна. Волошинові закидують аґітацію в виборчому льокалю підчас голосування за ч. 18, не дивлячись на те, що він як муж довіря не міг підчас голосування аґітувати.

Вибори і алькоголь.

Появився був виразний розпорядок, що в часі соймових виборів не вільно продавати алькогольних напитків, а тимчасом виборча комісія в Рясні руській під проводом посесора Освальда заложила зараз коло виборчого льокалю шинок, в якім учитель Келєр був шинкарем. Всі члени комісії по одному або кількох ходили до того шиночка покріпляти свої сили. А покріплялись так основно, що світа божого не бачили і ледви язиками обертали.

Свідок.

Упепівська брехня.

Як „партія праці“ здобуває голоси?

Орґан „партії праці“, „Рада“, відомий зі своєї брехливости, доніс, будьто би в селі Борщовичах, пов. Львів, на листу упепістів ч. 26 при соймових виборах упало 246 голосів, а також, що інші листи, як ч. 20 і 22 дістали по кілька голосів. Як муж довіря партії Обєднання з виборчої комісії заявляю, що це донесення є чистою брехнею. Всі українські громадяни села Борщович голосували на листу ч. 18 і та листа одержала 153 голоси, занявши щодо числа голосів друге місце (перше осягнула 2-ка). Листа ч. 19 одержала 6 голосів. А на листи ч. 20, 22 і 26 не голосував ніхто, бо наші селяне вже пізналися на фарбованих лисах і не дадуться звести на манівці.

Михайло Качор.

Бояться правди.

Могильниця пов, Теребовля.

Дня 17. лютого ц. р. скликали радикали віче. По довгих торгах кількох місцевих киринників пан Мішко з Теребовлі не мав чогось відваги сам приїздити, але вкінци набрав відваги і приїхав з Ладикою з Тернополя. Промовляли оба. Знамениту відповідь дав їм п. Іван Жаровський, осуджуючи політику радикальної партії. Опісля зголосився до голосу селянин Михайло Терлецький, хотячи радикалам сказати кілька слів правди і в менті, коли Терлецький вилазив на підвисшення, предсідник віча на умовлений знак розвязав віче. Навіть резолюції не ухвалили. Що ті пани будуть робити в соймі, як на селі від хлопського промовця дістають страху?

Свічкогаси при роботі.

Аґітують за 1-кою.

В Горуцку, пов. Дрогобич, наказний війт просив і грозив, щоби громадяни голосували на 1-ку. Ще більше розщибався за 1-кою церковний провізор Андрусь Андрійчик. Однак українські виборці станули під синьо-жовтим прапором і віддали 660 голосів на 18-ку. Стид і ганьба хруням, що ходять в церкві зі свічкою довкола престола і зраджують народню справу!

Свій.

Новинки.

— **Арештування посла.** Вибраного в станиславівськім виборчім окрузі радикального посла Петра Шекерика арештовано під закидом намови до убивства бувшого хлібоїдського посла Дутчака.

— **Еміґрація до Німеччини.** Вже розпочалася рекрутація сезонових рільних робітників до Німечини. Рекрутація мається відбути також в деяких повітах львівського і станиславівського воєвідства, а населення тих повітів повідомляється при помочі оголошень-афішів по селах.

— **Збіже таніє.** Таку „радісну“ вістку приносять польські ґазети. Є це наслідок акції польського уряду, який заборонив вивозити збіже за границю аж до нових жнив і продає млинам збіже із державних запасів. Подібна спроба обнизити ціни будівельних матеріялів покищо не повелась, бо фабриканти краще зорґанізовані від хліборобів.

— **Число Українців в Румунії.** Під сучасну пору начисляється в Румунії - міліон 100 тисяч українців, з чого мешкає в північній Буковині 400.000, в Бесарабії і Добруджі 600.000, в мараморошському повіті 100.000 осіб.

— **Надужиття при війську.** У львівській доповняючій команді викрито великі надужиття, яких допускався один сержант з двома помічниками, увільняючи за гроші трьох людий з війська. Всіх трьох арештовано.

— **Остра кара.** Бувшого білоруського посла Василя Рогулю засуджено в Новгородку на два роки вязниці за підбурювання проти суспільного ладу і польської державної влади.

— **Упадок літака.** В радомськім повіті упав коло села Секлюки військовий літак з Кракова, наслідком чого один офіцир убився а один потовкся тяжко.

— **Смерть ошуканця.** Слідство викрило, що Мошко Немет із Замарстинова, якого найдено убитого на ваґоні в Старім селі, обіграв у фальшиві карти якогось селянина із Сихова, а коли цей домагався звороту гроший, Немет утік на дах вагону, де й згинув, ударившись головою в міст.

— **Бачуть чуже під лісом.** Більшовицькі аґітатори проповідують по цілому світі суспільний лад, в якому всі однаково мають працювати й однаково жити, тільки у себе не перевели тої рівности. В Москві живуть безчисленні ватаги жебраків, що волочаться без праці, напастуючи прохожих. Бувають випадки, що жебрак, невдоволений милостинею, лає прохожого, плює йому в лице і кидається з бійкою на нього. По заулках жебраки чигають на свої жертви і обрабовують їх. Поліція є супроти них безсильна. Запихає ними арешти, але згодом пускає на волю, не знаючи, що з ними робити, а вони роблять дальше те саме. Замісць реформувати чужі порядки, більшовики зробилиб краще, заводячи перш усього порядок у себе.

З Тов. „Сільський Господар“.

Бюро сільсько-господарського рахівництва. Вже розсилається друки для ведення господарського рахівництва. В деяких повітах, наприклад в копичинецькому, зборівському і т. д. зголосилося по кількадесятьох селян до ведення рахівництва. Їм вислано всі формулярі та точні поучення, як їх виповняти. Нові зголошення приймається лише до 15. березня. При зголошенню нечленів треба надіслати членську вкладку. Понище 5 морґів ведення рахівництва безплатне, понад 5 морґів за оплатою 50 сот. від морґа.

Бюро правної і податкової поради. При правничій секції відкрито постійне бюро правної і податкової поради. З часом подібні бюра будуть зорґанізовані при всіх філіях.

Членам уділяється порада безплатно по надісланню почтового значка на відповідь.

Це бюро міститиме важніші закони і буде давати своїм членам правні поради у всіх справах цивільного і адміністраційного порядку, справах податкових, водних спілок, меліорації й комасації ґрунтів, парцеляції, ловецтва, словом у всіх правних справах, що відносяться до хліборобства.

Адреса „Сільського Господаря“: Львів. вул. Зіморовича ч. 20.

Ветеринарійно-годівельний курс „Сільського Господаря“ у Львові.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ улаштовує для своїх членів 10-дневний ветеринарно-годівельний курс у Львові, який буде тревати від 19—28 березня ц. р. На курсі будуть викладати ветеринарні лікарі та годівельники під проводом голови ветеринарної секції при „Сількім Господарі“, Маріяна Стахурського. Виклади будуть відбуватися рано і пополудни та обіймуть такі ділянки: 1) Короткий начерк анатомії і фізіобьоґії домашних звірят. 2) Мала хірурґія. 3) Пошестні недуги. 4) Внутрішні недуги. 5) Недуги ніг у коней, а крім того короткий начерк годівлі домашних звірят.

Підчас курсу будуть демонстровані всі необхідні в домашній ветеринарії прилади, які будуть могли набути курсанти по дешевих цінах. Курсантів заосмотриться також відповідною популярною ветеринарною літературою.

Зголошення до участи в курсі приймається до 15. березня ц. р. До зголошення,, яке треба вислати на адресу „Сільського Господаря“ у Львові вул. Зіморовича ч. 20. треба долучити 10 золотих одноразової оплати за курс. Кошти мешкання і харчу поносять самі курсанти. Для зголошених в час буде старатись „Сільський Господар“ підшукати по змозі харч і приміщення.

Зваживши незвичайно велике значіння основ сільсько-господарської ветеринарії треба сподіватись, що наші селяне візьмуть численну участь в курсі, використають його належно та зможуть охоронити себе і своїх співгромадян від втрат, які щорічно наносять нашому скотостанови хороби домашних звірят.

Ціни у Львові.

Гроші.

Долар 8·87·75—8·88·50, канадійський долар 8·83·50—8·84·25, корони чеські 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінґ 1·25·25—1·25·75, рум. лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·50—1·71·80, англійський Фунт 43·40—43·80, німецька марка 212·35, данціґський ґульден 1·72·99, червінець 32·50—32·80.

Збіже.

Пшениця двірська 51·75—52·75, пшениця селян. 50·00—51·00, жито 39·50—40·50, ячмінь бровар. 40·75—41·75 ячмінь на мливо 36·25—37·25, ячмінь пастівний 32·75—33·75, овес 34·50—35·50, кукурудза румунська 35·75—37·00, бараболі рафова 5·50—6·00, фасоля біла 48—58, фасоля колірова 43·00—46·50.

Ціни звірячих шкірок.

В останніх часах платили у Львові: за шкірку заяця 3·50 зол., лиса 50—135 (залежно від якости та околиці походження) лісної куни 180, тхора 40, видри 150, вовка 72, ласиці 15, вивірки 6.

ДОПИСИ З КРАЮ

БОЛОЖИНІВ пов. Золочів. **Громадські шкідники.** З ласки управителя школи Кароля Ямйола правив нашим селом від 1922 р. громадський комісар А. Омелюх. Господарили вони оба в громаді так, що з громадського ліса спряталось 17 і пів морґа деревостану, а саме коло 2 тисячі кубічних метрів прекрасної тартачної соснини і коло тисячки метрів чудової тартачної дубини, переважно першоклясної, вартости разом понад 20 тисяч ам. долярів. А що за те набули? Сміх сказати! Поставили школу з грибом вартости коло 2 тисячі долярів, купили на парцеляції 13 морґів нездалого пасовиська вартости коло 500 долярів і 18 і пів морґа непотрібного і нездалого мочару а властиво болота, положеного далеко в чужій громаді, вартости коло 700 долярів. Значить всьо, що набули, представляє вартість коло 3.200 долярів а то, що позбули, бdevoted — боло варте понад 20 тисяч долярів. Так змарновано ліс, за котрий наші предки відробляли панщину і за котрий ми платили через більше як пів сотки літ податки! Чи не є то для громади кривда, до неба о пімсту волююча? За той ліс можна було крім того всього навіть якусь фабрику заложити, де багато бідних боложинців могли мати заробок, а як ні, то бодай ще церкву побудувати, бо та 300-літна, деревляна, маленька, туй-туй завалиться. Можна було направити повалені ерекціональні будинки. А треба зазначити, що продаж ліса доконано на підставі ухвали ради громадської з дати нібито 9. лютого 1927 р. Ту сфальшовану ухвалу вислано до повітового виділу і до воєвідства, а коли дістали дозвіл на продажу, решта пішло вже легко. Про вируб ліса подбав командант поліційного постерунку із Соколівки Вйонцек, бо під вимівкою, що боложинівці хотять робити революцію, тримав тут постерункових, поки ліса не вирубано. На скаргу громадян з 200 підписами в справі покривдження громади нема від влади доси ніякої відповіди, хоч минуло вже 10 місяців. Недармо п. Ямйол їздив до воєвідства у Львові в справі цеї скандальної трансакції. А стару школу в добрім стані він продав, так що тепер рада громадська (25 членів) не має де засідань відбувати. Тепер по доконанню таких інтересів він хвалиться в школі перед дітьми, що боложанівський хлоп не їсть того на Великдень, що він їсть кождого дня та що на його голові росте пшениця. В додатку заводить в школі польський „отченаш“, хоч дітей латинського обряду є тільки кількоро. Оттак господарить в нашім селі п. Ямйол, продає громадське добро, справляє собі щодень Великдень, але громада поносить величезні втрати а діти виходять зі школи неуками, не навчившись нічого. **Боложинці**

ІСАЇ (повіт Турка). В Ісаях перейшли вибори до сойму дня 4. березня спокійно. Предсідником виборчої комісії був Гіполит Созанський, син священика, котрий зробився поляком. Мужем довіря від „єдинки“ був управитель школи Юліян Мартинець, нібито українець, котрий хотів кандидувати на посла з партії УНС, але не маючи виглядів, запродався цілком „єдинці“. До своєї шайки втягнув ще війта і писаря громадського і жида Іцка, свого великого приятеля і ще кількох хрунів, котрі страшили людей, що при комісії буде пан зі староства і буде записувати собі тих, що будуть голосувати на „18“ а потім буде ріжні кари накладати. І богато темних людей збаламутилося, так що на „єдинку“ впало 247 голосів, на „18“ — 219, на „20“ — 3 голоси, а на „двійку“ — два голоси. Але дивним було се, що було голосуючих 422, а голосів впало **471**, отже тут наглядне було надужиття. По виборах зараз зачалося переслідування тих, котрі голосували або агітували за „18-кою“. М. н. війт з поліцаєм вигнав в ночі на форшпан Гриня Драча с. Олекси, котрий агітував за „18-кою“. Поліцай лаяв Гриня Драча, мовляв він „большевік“.

СТУПОСЯНИ пов. Ліско. **Як довго це буде тревати?** Село Ступосяни положене в прекрасній кітловині серед лісистих гір і майже зовсім від світа відтяте. Не має ані школи ані ніякої орґанізації а одиноким чинником, що держить його при своїй народности, це гр кат. обряд, який є сильним заборолом проти всяких ворожий затій. На жаль в останніх часах і тої опори йому забракло, особливо відколи село Струпосяни прилучено до парохії Смільник. Мимо тяжких матеріяльних відносин громадяни Ступосян побудували собі гарну церкву, одну з найкращих на Бойківщині, та що з того, коли в ній не відправляється богослужень, не говориться проповідей, бо парох Смільника, о. Йоан Полянський, веде зі Ступосянами ніде нечувану боротьбу. Так мститься він на Ступосянцях за те, що вони в часі будування церкви не могли рівночасно причинитися конкуренційнимидатками до розпочатої будови плебанії в Смільнику. Дійшло до того, що о. Полянський відмовився від посвячення пасхи і того посвячення доконав польський ксьондз з Лютовиск. Вкінци о. Полянський чіпається чи не послідного засобу в своїй заїлости проти Ступосянців, караючи їх інтердиктами, нібито від вищої церковної власти і зарядив замкнення церкви. На внесені людьми скарги до еп. консисторії провірюється стан справи у самого о. Полянського і видко візітаційний рапорт списаний по бажанням його, бо жадного рішення і полагодження цеї дразливої справи досі нема, а нарід Ступосян полишений далі на самоволю і поталу о. Полянського Ба що дальше, о. Полянський, видко чуючи опертя у своєї зверхної влади, продовжує в своїй заїлости дальше безладдя, проголошуючи, що сповідь Ступосянців у інших священиків є неважна. І питаємося, чи подібне полагоджування справи церковною владою дїється для добра церкви і народа? Чи позбавлюваня людей богослужень і ріжні самовільні протицерковні зарядження о. Полянського не викличуть серед безрадного і темного народу таке безладдя, яке панує в сусідній Лемківщині? Чи не підготовляється через це ґрунт для шкідливих релігійних сект? А треба зважити, що не тільки в Ступосянах о. Полянський своїм поступуванням викликує таке безладдя, він і в своїм осідку, Смільнику відстрашує людей своїм поведенням від церкви та богослужень. Тому два місяці о. Полянський, убраний в богослужебні ризи, побив палицею одного ґазду в часі Служби Божої так, що справа опинилася в суді і лише завдяки заходам дооколичних священиків справу затушовано і не допущено до великого скандалу, який обнизивби повагу також інших священиків. І все те дїється між темним, але релігійним народом, якому не богато треба, щоби під впливом ріжних ворожих грек. кат. церкві „місіонарів“ відповів шкідній роботі о. Полянського подібно як на Лемківщині, тимбільше, що власне парохія Смільник є одною з тих, яка і так вже є під впливом кацапського „Голосу Народа“, що захвалює православє на Лемківщині. Цю ґазету передплачує кооперат. „Верховина“ в Смільнику, якої опікуном є „русскій діятель“ о. Йоан Полянський. Надіємось, що еп. консисторія зробить раз конець тим відносинам, які викликав з якимсь загадочним наміром „русскій чоловік“ о. Йоан Полянський, та не допустить, щоби тут, на Бойківщині стала ширитись подібна анархія як на Лемківщині. **В. Л.**

ГОЛОВЧИЧІ пов. ДУБНО. **Громадські шкідники.** Наше село невеличке, має всего 29 ґрунтім, а на тих ґрунтах є вже 72 господарі. Є ще церковна земля, але церкви у нас нема, бо підчас світової війни австрійці розібрали на окопи, а що сусідне село Хорупання має церкву, то ми туди ходимо. Тимчасом головецьку церковну землю сіє кількох місцевих господарів, котрі віддали не тільки свою землю, але й цілого села одному хорупанському панкови під полювання, і то на три роки. Злакомились на 30 золотих, які він платить за рік. Але нема ще року, як віддали право полювання чужинцеви, а вже в селі нема жадного собаки, бо як не застрілений то пострілений. Громадяне, не вже дальше будете терпіти оцю кривду, яку вам наносять кількох громадських шкідників? **Ю. С.**

Голос із краю.

Прилюдне письмо до редакції „Землі і Волі“. Звертаємося отсею дорогою до редакції ґазетки „Земля і Воля“, щоби нам своєї ґазетки більше не посилала, бо ніхто її не замовляв і нікого такого в селі нема, щоби з її програмою годився. Зрештою виділ нашої читальні ухвалив передплачувати „Свободу“ і „Новий Час“ а ваших дарунків ми не потрібуєм і просимо лишити нас в спокою. За виділ читальні „Просвіта“ в Новосілці грималівській: Дмитро Рудяк, голова. Микола Гуска, секретар.

НОВІ КНИЖКИ І ВИДАННЯ.

Жіноча Доля, двотижневик для українського жіноцтва, ч. 5 з. 1. березня. Коломия, вул. Нова ч. 1.

Наша Земля, суспільно-політичний і літературний журнал, ч. 2. Ужгород, Ч. С. Р.

Світ, ілюстрований журнал, ч. 4. Львів, вул. Руська ч. 3.

Сільський Господар, орґан краєвого тов-а „Сільський Господар“, ч. 5. Львів, вул. Зіморовича 20.

Життя і Знання, ілюстрований популярно-науковий і ілюстрований журнал, ч. 6. Видає тов. „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає Ол. Кузьма. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок ч. 10.